

3.5 Cultura i associacionisme

En aquest capítol s'exposa de manera descriptiva el conjunt d'entitats i associacions sense afany de lucre dels nou municipis que formen la Vall del Ges, Orís i Bisaura. A través de posar-se en contacte amb un o més representants de cada una d'aquestes associacions, així com també amb els regidors i tècnics responsables d'aquesta àrea en els respectius ajuntaments, s'ha confeccionat un llistat de les entitats, recollint en els casos que ha estat possible el nombre de gent que cada una d'aquestes aglutina, les activitats que fan anualment, els equipaments dels quals disposen i les seves fonts de finançament. Afegir que en determinats casos s'ha utilitzat paral·lelament la recerca a través d'internet. Per l'elaboració d'aquest apartat s'ha tingut també en compte el document de *Diagnosi Cultural de la Vall del Ges, Orís i Bisaura* de Xavier Mingo, que forma part dels treballs previs a la redacció del *Pla Estratègic de la Vall del Ges, Orís i Bisaura*, així com les diferents aportacions que han fet les diferents Comissions del Pla Estratègic sobre l'esmentada diagnosi.

L'objectiu principal d'aquest apartat és donar dades objectives que permetin valorar la situació socio-cultural en els municipis de la Vall del Ges, Orís i Bisaura i ajudin al diagnòstic i a la concreció de les propostes d'actuació que es plantegin a l'Agenda 21 d'aquests municipis.

3.5.1 Associacions i entitats

Actualment hi ha comptabilitzades prop de 200 entitats de caire cultural, associatiu, lúdiques i esportives en el conjunt dels nou municipis que conformen la Vall del Ges, Orís i Bisaura. La major part d'aquestes entitats estan registrades i el seu àmbit d'acció és fonamentalment a nivell del poble on pertanyen. Hi ha, però, unes quantes entitats que són supramunicipals, en el sentit que la seva organització i dinàmica depassa els límits pròpiament d'un sol municipi (per exemple el Ballabisaura). Hi ha d'altres entitats, en canvi, que pel seu plantejament i dinàmica, actuen en àmbits bastant delimitats dins el municipi en el qual pertanyen (per exemple una associació de veïns o la comissió de festes d'un barri concret). Tot això –la varietat d'entitats, la diversitat de les seves activitats, el seu grau de dinamisme i incidència en la vida sociocultural on actuen, el seu abast territorial, els col·lectius a qui van adreçades les accions que promouen,...- fa difícil qualsevol catalogació d'aquestes associacions i entitats. Més enllà d'aquesta diversitat, però, totes elles formen part del complex teixit anomenat cultura; cultura entès en el seu sentit més ampli, com les accions humanes de caràcter tradicional, lúdic o intel·lectual que tenen incidència en un determinat col·lectiu de persones.

La distribució d'aquestes entitats per municipis varia substancialment en funció de diverses variables. Per una banda, i com és d'esperar, els municipis amb major nombre d'habitants tenen major nombre d'entitats (destacar Torelló amb més de setanta entitats), mentre que els municipis amb menys habitants el nombre d'entitats i associacions també és menor. Aquest fet, però, tendeix a generar una inèrcia de desequilibri associatiu i cultural entre els diferents municipis que comparteixen un determinat espai geogràfic i de mobilitat. En el cas de la Vall del Ges, Orís i Bisaura això succeeix de forma prou palesa. Veient la distribució d'aquestes entitats i associacions i l'abast de les activitats que aquestes organitzen, es posa de manifest que determinats municipis capitalitzen un llarg nombre d'activitats que van més enllà del marc pròpiament municipal i que, per tant, mobilitzen gent de fora del municipi, sobretot dels municipis veïns. En el cas de la Vall del Ges i Orís aquest fet recau en el municipi de Torelló, el qual, i en aquest àmbit concret, el converteix com a capital de la zona. Torelló sol té més del 50% d'entitats existents a l'àmbit de la Vall del Ges i Orís. Pel que fa al Bisaura aquest fet el capitalitza el municipi de Sant Quirze de Besora que, amb una trentena d'entitats actualment actives, esdevé de llarg el municipi més

dinàmic de la zona. Aquest fet queda clarament estroncat pel fet que la major part de polítiques culturals en aquest àmbit tenen un abast municipalista. La manca de col·laboració intermunicipal en qüestions culturals fa que aquesta inèrcia no només no s'aturi sinó que vagi en augment, fins al punt que els municipis amb menys població i, per tant, amb menys capital humà i menor capacitat de mobilització, acabin veient-se engolits –culturalment parlant– pels municipis més grans. L'actitud de la majoria de municipis, en general, es fonamenta molt poc en la transversalitat (cooperació entre diferents municipis i entre diferents sectors i col·lectius). Aquest fenomen s'accentua pel fet que generalment els ajuntaments, que són els que haurien de promoure i liderar aquesta transversalitat, tendeixen a actuar per la inèrcia de la continuïtat, anant sovint a remolc de les iniciatives promogudes per les diferents entitats dels respectius municipis.

Això té força a veure amb el fet que els pobles més petits esdevenen en certa forma satèl·lits dels municipis esmentats. A Orís, a la Vall del Ges, hi ha comptabilitzades quatre entitats, i a Sora, Sta Maria de Besora i Vidrà, del Bisaura, n'hi ha una, tres i quatre respectivament. Conversant amb diversos responsables polítics d'aquests municipis, aquests han reconegut obertament la dependència cultural i associativa que es viu en els seus respectius municipis envers municipis més grans del seu entorn.

Tal com esmentàvem més amunt, el conjunt d'entitats en qüestió presenta una gran diversitat no només pel que fa al seu àmbit d'acció, sinó també pel que fa al públic al que es dirigeixen, els objectius que aquestes persegueixen, el conjunt de gent que aglutinen, el nivell d'activitat, la seva organització,... Aquesta diversitat fa plantejar-nos fins a quin punt és possible fer cap mena de classificació al respecte. Tot i això, hem cregut interessant fer l'esforç d'agrupar totes aquestes entitats per municipis i pel seu tipus d'objectius o àmbit d'acció, ja que d'aquesta manera es fa més fàcil percebre l'actual estat del nivell associatiu dins el marc del territori que conforma el Pla estratègic.

En format apèndix presentem, doncs, el conjunt d'entitats agrupades per municipis i per tipologia. Convé puntualitzar que en aquesta tipologia hi ha les *entitats culturals*, les quals fonamentalment organitzen accions adreçades a promoure el coneixement, el manteniment i/o la divulgació de determinats aspectes culturals. Dins el grup de les *entitats cultural-festives* s'hi inclou totes aquelles entitats que encapçalen o col·laboren en l'organització de determinats actes festius, la majoria dels quals tenen un marcat component cultural¹. Hi ha també les *entitats esportives*, que com el nom indica fonamentalment s'ocupen d'organitzar actes esportius i/o de portar i coordinar equips del sector de l'esport. En alguns casos aquestes entitats organitzen o col·laboren en l'organització d'actes de caràcter més popular i/o festiu. En aquesta classificació hi ha també un apartat per les *entitats d'esplai juvenil*, les quals es dediquen a organitzar activitats d'entreteniment i/o educatives pels joves. Les *entitats benèfiques* són les que, com el seu nom indica, estan adreçades a emprendre accions de suport i ajut a determinats col·lectius. En aquesta classificació hi hem afegit la categoria '*altres entitats*' per a totes aquelles entitats que difícilment poden ubicar-se en les anteriors classificacions. En aquest darrer grup hi ha també organismes que no són pròpiament entitats, però que per la seva acció incideixen en l'àmbit cultural i/o associatiu.

Del conjunt d'entitats registrades als municipis de la Vall del Ges, Orís i Bisaura observem que les entitats que més predominen són les de caràcter esportiu. Del total de 184 entitats registrades, 61 (el 33%) són entitats d'aquest tipus. A continuació venen les *entitats cultural-festives*, de les quals n'hi ha comptabilitzades 45 (el 24%). Després ve el grup '*altres entitats*' (37 en total), seguides de les *entitats culturals*, que en total se n'han comptabilitzat 31 (el 17% del total d'entitats i

¹ El concepte cultura ha estat definit de moltes i ben diferenciades maneres. En aquest cas entenem per cultura com aquell tot complex que emana i tanmateix omple de contingut les tradicions, costums i festes d'un poble.

associacions). Finalment s'han registrat 5 *entitats benèfiques* i 5 *entitats d'esplai juvenil*, que representen el 3% del total d'entitats respectivament.

Pel que fa a la distribució per municipis, tal com dèiem més amunt Torelló encapçala la llista d'entitats registrades, seguit dels municipis de Sant Quirze de Besora (33 entitats registrades), Sant Vicenç de Torelló (30 entitats) i Sant Pere de Torelló (23 entitats).

Convé puntualitzar, però, que cal prendre totes aquestes xifres amb certa relativitat. Tal com anotàvem anteriorment, la majoria d'entitats tenen uns trets característics molt propis i, per tant, la seva classificació és sempre complexa. Per altra banda és difícil tenir coneixement de l'estat actual de totes i cada una de les entitats esteses en aquests 9 municipis. Hi ha entitats que es troben en un estat mol apagat i que fa temps que pràcticament no organitzen cap acte públic, mentre n'hi ha d'altres que són molt dinàmiques i actives. Hi ha també un cert aflorament de nous col·lectius associatius (com per exemple els diversos grups que conformen el moviment anomenat antiglobalització, colles de grallers,...) amb gran capacitat mobilitzadora i amb una important presència en la vida associativa d'aquests municipis que, per la seva novetat o per la seva pròpia dinàmica, no han seguit els canals tradicionals de constitució (en forces casos aquests grups ni tan sols estan registrats oficialment). I també hi ha vida cultural sense entitats ni associacions que la liderin, com per exemple tota la xarxa de pisos i locals on s'hi reuneixen els joves. Precisament per la seva novetat i importància, fóra convenient aprofundir en aquestes noves formes d'associació. En aquest sentit els ajuntaments, principalment, tenen la responsabilitat d'endegar noves estratègies i plans d'actuació per obrir els marcs tradicionals de l'associacionisme i la cultura a aquests nous moviments i col·lectius.

Per altra banda, a part de les entitats, grups i moviments esmentats, cal tenir també en compte l'oferta cultural generada per les administracions públiques, i de forma especial els ajuntaments, organismes privats com les Caixes de Pensions, les associacions professionals, els centres educatius,...

Pel que fa al número de gent que aquestes entitats mobilitzen, ens trobem novament davant una gran diversitat. Algunes d'aquestes entitats reuneixen tres o quatre persones mentre que d'altres estan composades per dotzenes de socis i mobilitzen milers de persones en els respectius actes que convoquen. En general les entitats amb més anys d'història (aparegudes els anys seixanta i setanta) posen de manifest l'anomenat problema del relleu generacional. Sovint els seus portaveus argumenten que continuen essent "els mateixos de sempre", la mateixa gent que gairebé van començar i que, per tant, es troben mancats de joves que vulguin donar continuïtat a les entitats i als actes que aquestes organitzen. Hom podria dir que bona part d'aquestes entitats més tradicionals s'hi percep un evident pessimisme i s'apunta clarament la possibilitat més o menys immediata que aquestes acabin desapareixent. Possiblement hi ha diferents factors que incideixen en aquest fet. Per una banda és ben probable que a nivell cultural i associatiu visquem un final d'etapa i, per tant, l'inici d'una nova forma de fer i percebre el món associatiu. Les entitats tenen un cert component generacional, i un cop ha passat la generació que les va promoure, aquestes es troben mancades de canals en els quals les noves generacions s'hi identifiquin i hi participin. En aquest sentit les diferents administracions que acullen i donen suport a totes aquestes entitats haurien d'estar atentes davant aquests canvis, col·laborant en la mesura dels possibles amb elles per tal d'obrir nous canals que permetin que aquest relleu generacional sigui compatible amb un cert relleu associatiu, és a dir, que les generacions més joves puguin adaptar aquestes entitats als seus nous interessos. Hi ha entitats que al fet generacional s'hi sumen qüestions de caràcter personalista, fet que complica encara més la continuïtat i regeneració de les mateixes.

3.5.2 Equipaments

Les entitats i associacions sense afany de lucre a les quals fem referència requereixen uns equipaments determinats en funció de les activitats que porten a terme. En conjunt podríem agrupar aquests equipaments en dos grans blocs: equipaments municipals cedits –de forma puntual, temporal o permanent- a les entitats i equipaments privats. La gran majoria de les entitats a les quals ens referim fan ús dels equipaments que els posa a disposició el respectiu municipi. En bona part dels casos, però, les persones entrevistades han manifestat que l'entitat a la qual representen es troba mancada, amb major o menor grau, dels espais adequats per a portar a terme les activitats que l'entitat en qüestió es proposa. Aquesta insatisfacció pel que fa als equipaments varia considerablement segons el tipus d'entitat i municipi. Les entitats de caràcter esportiu, per exemple, en general valoren positivament el conjunt d'equipaments i facilitats de què disposen. Cal tenir en compte que la major part dels municipis de la Vall del Ges, Orís i Bisaura disposen d'una pista poliesportiva i/o un camp de futbol. Les entitats de caràcter pròpiament cultural, en canvi, són les que en general es mostren més crítiques pel que fa als equipaments i ajuts de què disposen. En alguns casos, aquestes entitats ni tan sols disposen d'un mínim local per reunir-se periòdicament i on poder guardar el seu respectiu material, havent de fer ús d'espais privats.

Les entitats adreçades als joves són les que més denuncien les mancances d'equipaments a l'abast d'aquest col·lectiu. Aquesta carència és posada també de manifest en l'enquesta que s'ha distribuït entre una mostra de ciutadans i ciutadanes d'aquests municipis. Així es denuncia que aquesta mancança d'espais juvenils afavoreix (en determinats casos es podria dir que força) la migració dels joves cap a d'altres zones (Torelló i Vic principalment).

El diferent nivell de prestacions pel que fa als equipaments varia considerablement en funció del nombre d'habitants del municipi. Així ens trobem amb pobles com Torelló que, amb dotze mil habitants, disposa d'un ampli ventall d'equipaments: centre d'esplai, teatre, dues biblioteques, sales d'exposicions i conferències, museus, locals de reunions, poliesportiu, piscines, etc. En canvi pobles com Vidrà (170 habitants), Sora (190 habitants), Sta. Maria de Besora (195 habitants) o Orís (246 habitants), ofereixen poc més que les mateixes dependències municipals, les quals sovint determinades sales exerceixen una funció polivalent i, en determinats casos, ofereixen també equipaments esportius mínimament complerts (pista poliesportiva, camp de futbol i vestidors).

Taula 3.5.1.

Equipaments culturals i esportius per municipis

Municipis	Casa cultura / Casal	Teatre	Bibliot.	Sala expos. i confer.	Cinema	Museu	Equipaments esportius		
							Pista Polies.	Camp futbol	piscina
Torelló	2	1	2	2	0	1 ²	1	2	1
Sant Vicenç de T.	1	1*	0	2	0	1	1	1	1
Sant Pere de T.	2	1*	1	1*	0	1	1	1	1
Orís	1	1*	1	1*	0	0	0	0	0
Sant Quirze de B.	1	1*	1	2	0	0	1	1	1
Vidrà	0	0	1	1*	0	0	1	0	0
Santa Maria B.	1	0	0	0	0	0	1	1	0
Montesquiu	1	0	0	1	0	0	1	1	1
Sora	1	0	0	0	0	0	0	0	0

* Sala polivalent

Font: Elaboració pròpia

² El Museu de la Tomeria, que està en la seva etapa de finalització. Aquest museu estarà ubicat a Torelló però forma part d'un consorci en el que hi participen els municipis de Torelló, St Pere i St Vicenç de Torelló.

En els pobles de menys habitants generalment hi ha algun espai privat (sovint un bar ubicat al mateix poble) que esdevé el principal centre de trobada i reunió pels veïns del poble, especialment pels més joves. Tot i reconèixer les mancances a nivell d'equipament amb que es troben moltes de les entitats i associacions d'aquests petits municipis, sovint els representants d'aquestes mateixes entitats reconeixen que pretendre disposar de grans equipaments en cada un dels municipis és poc viable. En aquest sentit caldria tenir en compte la possibilitat de portar a terme el desenvolupament d'equipaments en un nivell supramunicipal i/o mancomunat, els quals fossin compartits per 2 o més municipis. Això podria contribuir a reequilibrar la xarxa d'equipaments en els diferents municipis.

Afegir que entre les entitats culturals i associatives sovint es posa de manifest que les instal·lacions no s'adeqüen correctament a les necessitats existents. En alguns casos aquests espais tenen unes possibilitats rígidament determinades, quan fóra convenient que gaudissin d'un major grau de polivalència i flexibilitat. Hi hagi sales i espais que es fan servir comptades vegades al llarg de l'any mentre que en el mateix municipi hi ha una saturació, o simplement inexistència, d'uns altres tipus de locals prou necessitats.

3.5.3 Oferta cultural

L'oferta cultural en el conjunt de municipis de la Vall del Ges, Orís i Bisaura és extensa i variada. Tenint en compte el que es deia més amunt, d'aquest conjunt de municipis n'hi ha un parell que tenen una activitat cultural predominant. Torelló és, de bon tros, el municipi amb una major oferta cultural. Com a activitats de més renom i que més gent mobilitzen cal destacar el Festival Internacional de Cinema de Muntanya, el Carnaval Terra Endins, el Mercat del Trasto, les múltiples activitats de caràcter escenogràfic, arts plàstiques i visuals vinculades al teatre Cirvianum, i el munt d'activitats que ofereixen al llarg de l'any el conjunt d'entitats esportives i del lleure torellonenques. Aquest conjunt d'activitats tenen un ressò que depassa l'àmbit del municipi i, de fet, converteixen Torelló no només en el centre cultural de la Vall del Ges, sinó també en un dels centres més dinàmics de la comarca d'Osona pel que fa a l'oferta cultural.

En un nivell més reduït, Sant Quirze capitalitza per la seva banda la major part de l'oferta cultural del Bisaura, destacant les diverses activitats vinculades a l'Associació Cultural Gombau de Besora (especialment l'edició bimensual de la revista *El 855*, la primera publicació al Bisaura), així com les activitats endegades per l'entitat 'El Centre'.

Els municipis de menys habitants tendeixen a concretar l'oferta cultural en els actes de la Festa Major, les Festes de Nadal, activitats pels més joves i la Festa dels Avis. En molts d'aquests pobles s'organitza una festa anual amb 'empremta pròpia', és a dir, que s'ofereix una activitat distintiva i amb pretensió d'atreure gent d'altres municipis i fins i tot d'altres comarques. Actes com el Mercat de la Patata del Bufet a Orís o els Jocs Florals de Montesquiu són exemples prou paradigmàtics d'aquest tipus d'oferta cultural.

En els municipis de més habitants les entitats tendeixen a especialitzar-se en la seva oferta cultural. Els pobles amb menys habitants i d'un caràcter més rural, en canvi, hi ha menys entitats, però en canvi aquestes actuen en àmbits molt diversos. En alguns casos el mateix grup de gent s'ocupa d'organitzar la Festa Major, la Festa dels Avis, activitats pels més joves, el Ballabisaura,...

Els Ajuntaments intervenen en l'oferta cultural des de dos àmbits. Un àmbit és mitjançant el suport financer i/o logístic (cessió de locals, ajuda en l'organització d'actes, suport tècnic) a les entitats que intervenen en el municipi. En determinats casos, però, és el mateix Ajuntament qui

pren la iniciativa a l'hora de promoure determinades accions d'àmbit cultural. Projectes de tanta envergadura com poden ser el Teatre Civianum, les emissions de les televisions i emissores locals, o la construcció del Museu de la Torneria, no haurien estat possibles sense la implicació directa, encara que no pas única, dels Ajuntaments corresponents. Més enllà d'aquest nivell d'intervenció, però, els Ajuntaments no exerceixen un paper de lideratge o coordinació del fet cultural.

En aquest sentit caldria explorar molt més la possibilitat de generar sinèrgies entre l'àmbit públic i privat, tant pel que fa a l'oferta cultural com la cessió i ús dels equipaments. Actualment bona part de les activitats culturals esdevenen importants pols d'atracció de gent de fora del municipi i generació, per tant, de dinamisme econòmic, fet que suposa la implicació –fins ara indirecte– de tota una xarxa de serveis privats (restauració, hostaleria, comerç, etc.). Fóra interessant, doncs, buscar nous canals per tal d'implicar més directament aquests sectors privats en el suport i planificació d'aquests actes culturals. La corresponsabilitat entre els sectors públic i privat podria suposar tanmateix un revulsiu per a determinats actes i entitats que actualment es veuen amenaçats per la insuficiència de recursos econòmics i/o de capital humà. Per altra banda, més enllà dels actes culturals puntuals les administracions (sobretot els ajuntaments) haurien de cercar punts de col·laboració amb les anomenades empreses del lleure, tenint aquestes un paper especialment rellevant en el dinamisme social, lúdic i cultural dels col·lectius més joves. En definitiva, fóra bo superar la visió prou estesa que els sectors públic i privat competeixen entre ells, o en tot cas viuen al marge l'un de l'altre, per intentar generar nous marcs de col·laboració.

Convé ressaltar tanmateix el que ja apuntàvem més amunt. Força entitats es troben actualment en un estat de cansament i es percep que la seva oferta ha esdevingut monòtona i mancada de nous atractius i al·licients. Això explicaria, en certa mesura, la davallada que en els darrers temps han patit algunes entitats en concret. Els capdavanters d'aquestes entitats se senten especialment alarmants per la manca de relleu generacional, i es troben que han de continuar en l'entitat per evitar que aquesta, i les activitats que d'aquesta sorgeixen, acabin desapareixent.

Per últim remarcar l'escassa o fins i tot nul·la oferta de caràcter intercultural, ja sigui en l'organització de nous actes com en la seva inclusió en actes que s'organitzen actualment. La interculturalitat és actualment un fet i fóra per tant convenient incorporar-la en vida cultural i associativa com un element d'integració. En aquest sentit tant l'ajuntament com les diverses entitats tenen una responsabilitat directa per la normalització d'aquest nou fenomen social. Altrament els riscos de segmentació i fins i tot confrontació són prou evidents.

Taula 3.5.2.

Entitats de la Vall del Ges, Orís i Bisaura agrupades per municipis.

Municipi	Entitat	Tipologia
Montesquiú	Club Esportivo Montesquiú	Esportiva
Montesquiú	Amics de la Placeta	Cultural-festiva
Montesquiú	Artesquiú	Cultural
Montesquiú	Comissió de Festes de Montesquiú	Cultural-festiva
Montesquiú	Comissió de Festes de la Farga	Cultural-festiva
Montesquiú	Comissió de Focs de Sant Joan	Cultural-festiva
Montesquiú	Comissió Petanquera	Esportiva
Montesquiú	Cursa Castell de Montesquiú	Esportiva
Montesquiú	Patronat de la Vellesa	Cultural-festiva
Montesquiú	Societat de Caçadors	Esportiva
Montesquiú	Viu el Parc	Altres
Montesquiú	Associació Cultural Jocs Florals	Cultural
Montesquiú	Emissora Municipal	Altres

Municipi	Entitat	Tipologia
Orís	Associació de Veïns de la Urbanització de Can Branques	Cultural-festiva
Orís	Comissió de Festes d'Orís	Cultural-festiva
Orís	Associació de Productors de la Patata del Bufet d'Orís	Altres
Orís	Associació de Caçadors	Esportiva
Sant Pere de Torelló	Comissió de Festes de Sant Pere de Torelló	Cultural-festiva
Sant Pere de Torelló	UE Santperenca	Esportiva
Sant Pere de Torelló	Agrupació Teatral Bellmunt	Cultural
Sant Pere de Torelló	Societat de Pescadors Esportius	Esportiva
Sant Pere de Torelló	Societat d'Ocellaires Pinsans	Esportiva
Sant Pere de Torelló	Societat de Caçadors Bellmunt	Esportiva
Sant Pere de Torelló	Sardanes	Cultural-festiva
Sant Pere de Torelló	Motor Club Puig de les Àguiles	Esportiva
Sant Pere de Torelló	Escoltes de Sant Pere de Torelló	Esplai Juvenil
Sant Pere de Torelló	Desperta	Cultural-festiva
Sant Pere de Torelló	Comissió de Reis	Cultural-festiva
Sant Pere de Torelló	Sant Pere Televisió	Altres
Sant Pere de Torelló	Agrupació Escacs	Esportiva
Sant Pere de Torelló	Associació Amics de Bellmunt	Altres
Sant Pere de Torelló	Agrupació Escacs	Esportiva
Sant Pere de Torelló	Colla Gegantera	Cultural-festiva
Sant Pere de Torelló	Agrupació Excursionista Serragrenyada	Esportiva
Sant Pere de Torelló	Agrupació fotogràfica de Sant Pere	Cultural
Sant Pere de Torelló	Agrupació Pessebrista	Cultural-festiva
Sant Pere de Torelló	Agrupació Sardanista	Cultural-festiva
Sant Pere de Torelló	Agrupació Escolta Mestral	Esplai Juvenil
Sant Pere de Torelló	Associació de Veïns de la Riera	Cultural-festiva
Sant Pere de Torelló	Casal Cultural i Recreatiu	Cultural-festiva
Sant Quirze de Besora	Centre	Cultural-festiva
Sant Quirze de Besora	Club Excursionista Sant Quirze	Esportiva
Sant Quirze de Besora	Agrupació Cívica i Cultural del Bisaura	Cultural-festiva
Sant Quirze de Besora	Agrupació Pessebrista	Cultural-festiva
Sant Quirze de Besora	Amics de la Sardana	Cultural-festiva
Sant Quirze de Besora	Associació de la Tercera Edat Sant Quirze de Besora	Altres
Sant Quirze de Besora	Associació Espanyola contra el Càncer	Benèfica
Sant Quirze de Besora	Biblioteca Popular Pompeu Fabra	Altres
Sant Quirze de Besora	Bisaura Club Esquí	Esportiva
Sant Quirze de Besora	Club d'Història Local	Cultural
Sant Quirze de Besora	Associació Cultural Gombau de Besora	Cultural
Sant Quirze de Besora	Futbol Sala del Bisaura	Esportiva
Sant Quirze de Besora	Amics del Bisaura	Altres
Sant Quirze de Besora	Comissió de Festes Sant Quirze	Cultural-festiva
Sant Quirze de Besora	Grup de Càrites	Benèfica
Sant Quirze de Besora	Club Petanca Sant Quirze	Esportiva
Sant Quirze de Besora	Revista El 855	Altres
Sant Quirze de Besora	Animació i Activitats l'Esclètxa	Esplai Juvenil
Sant Quirze de Besora	Secció Teatre La Vall del Bisaura	Cultural-festiva
Sant Quirze de Besora	Associació de Pesca del Bisaura	Esportiva
Sant Quirze de Besora	Veïns del Carrer del Pont i de la Plaça Major	Altres
Sant Quirze de Besora	Veïns del Barri de Sora	Altres
Sant Quirze de Besora	Unió Esportiva Sant Quirze	Esportiva
Sant Quirze de Besora	Consell Parroquial de Sant Quirze	Altres
Sant Quirze de Besora	Bisaura Mushing	Esportiva

Municipi	Entitat	Tipologia
Sant Quirze de Besora	Societat de Caçadors Sant Quirze i Montesquiu	Esportiva
Sant Quirze de Besora	Associació Cultural Gombau de Besora	Cultural
Sant Quirze de Besora	Colla del Senglar	Esportiva
Sant Quirze de Besora	Futbol Sala del Bisaura	Esportiva
Sant Quirze de Besora	Penya Barcelonista del Bisaura	Altres
Sant Quirze de Besora	Residència d'Avis Obra de Maria	Altres
Sant Quirze de Besora	Tennis Taula Sant Quirze	Esportiva
Sant Quirze de Besora	Club Tennis Sant Quirze	Esportiva
Sant Vicenç de Torelló	Agrupació Cultural Sant Vicenç de Torelló	Cultural
Sant Vicenç de Torelló	Futbol Base Sant Vicenç	Esportiva
Sant Vicenç de Torelló	Club Patí Lloriana	Esportiva
Sant Vicenç de Torelló	Comissió de Caramelles	Cultural-festiva
Sant Vicenç de Torelló	Centre Excursionista	Esportiva
Sant Vicenç de Torelló	Unió Esportiva Sant Vicenç	Esportiva
Sant Vicenç de Torelló	Puntaires de Sant Vicenç	Cultural
Sant Vicenç de Torelló	Colla de Carnaval de Sant Vicenç	Cultural-festiva
Sant Vicenç de Torelló	Agrupament Excursionista La Colla del Castell	Esportiva
Sant Vicenç de Torelló	Associació de Veïns de Borgonyà	Altres
Sant Vicenç de Torelló	Colla de Carnaval de Borgonyà	Cultural-festiva
Sant Vicenç de Torelló	Comissió de Festes de Vilaseca	Cultural-festiva
Sant Vicenç de Torelló	Coral Lloriana Jove	Cultural
Sant Vicenç de Torelló	Club Tennis Torelló	Esportiva
Sant Vicenç de Torelló	Casal de la Gent Gran de Sant Vicenç	Altres
Sant Vicenç de Torelló	Associació de Veïns de Borgonyà	Altres
Sant Vicenç de Torelló	Agrupació Ocellaire	Esportiva
Sant Vicenç de Torelló	Comissió de Festes de Borgonyà	Cultural-festiva
Sant Vicenç de Torelló	Colla Gegantera	Cultural-festiva
Sant Vicenç de Torelló	Comissió de Festes de Sant Vicenç	Cultural-festiva
Sant Vicenç de Torelló	Puntaires Lloriana	Cultural
Sant Vicenç de Torelló	Coral Lloriana	Cultural
Sant Vicenç de Torelló	Casal de la Gent Gran de Borgonyà	Altres
Sant Vicenç de Torelló	C.D. Borgonyà	Esportiva
Sant Vicenç de Torelló	Geganters de Vilaseca	Cultural-festiva
Sant Vicenç de Torelló	Plataforma Antiincineradora de la Vall del Ges	Altres
Sant Vicenç de Torelló	Societats de Caçadors El Castell	Esportiva
Sant Vicenç de Torelló	Secció Teatre Infantil i Juvenil Els Quirzets	Cultural-festiva
Sant Vicenç de Torelló	Club Patí Lloriana	Esportiva
Sant Vicenç de Torelló	Comissió de Pastorets	Cultural-festiva
Santa Maria de Besora	Colla del Senglar	Esportiva
Santa Maria de Besora	Associació de la Gent de Besora	Altres
Santa Maria de Besora	Associació de Pesca del Bisaura	Esportiva
Santa Maria de Besora	Comissió de Festes de Santa Maria de Besora	Cultural-festiva
Sora	Ballabisaura	Cultural-festiva
Sora	Comissió de Festes de Sora	Cultural-festiva
Torelló	Club Tennis Torelló	Esportiva
Torelló	Club Basquet Torelló	Esportiva
Torelló	Club Billar Torelló	Esportiva
Torelló	Club Ciclista Torelló	Esportiva
Torelló	Club Escacs Torelló	Esportiva
Torelló	Club de Futbol Torelló	Esportiva
Torelló	Club Futbol Vall del Ges	Esportiva
Torelló	Club de Rol Caos Mongers	Altres

Municipi	Entitat	Tipologia
Torelló	Colla Gegantera de Torelló	Cultural-festiva
Torelló	Club de Vol Lliure Esparvers d'Osona	Esportiva
Torelló	Comissió de FestesVeinat J. Martorell i la Cabanya	Cultural-festiva
Torelló	Club Voleibol Torelló	Esportiva
Torelló	Comissió de Fester Carrer de Sant Josep	Cultural-festiva
Torelló	Club Atlètic Ges de Torelló	Esportiva
Torelló	Grallers de la Colla Gegantera	Cultural-festiva
Torelló	Ass. Fotògrafs Professionals de les Comarques de Catalunya	Altres
Torelló	Club Petanca Barri de Montserrat	Esportiva
Torelló	Associació d'Estudis Torellonencs	Cultural
Torelló	Agrupació Sardanista de Torelló	Cultural-festiva
Torelló	Associació Amics del Ferrocarril de la Vall del Ges	Altres
Torelló	Associació Artística i Cultural Gabarrots	Cultural
Torelló	Associació Casal Català La Desperta	Cultural
Torelló	Associació Cultural Andalus de Torelló	Cultural
Torelló	Associació Gent Gran en Marxa	Altres
Torelló	Associació Cultural Deixebles de Sant Feliu	Cultural
Torelló	Associació de Radioaficionats Vall del Ges	Altres
Torelló	Associació Esportiva Karate Rocky Ryu	Esportiva
Torelló	Centre Excursionista Torelló	Esportiva
Torelló	Associació Fotogràfica Torelló	Cultural
Torelló	Grup de Puntaires Vall del Ges	Cultural
Torelló	Associació de Pescadors Esportius de Torelló	Esportiva
Torelló	Comissió Mercat del Trasto	Altres
Torelló	Associació Osona Contra el Càncer	Benèfica
Torelló	Associació de Veïns del Barri de Montserrat	Altres
Torelló	Associació de Veïns Carrer Nou - La Creu	Altres
Torelló	Casal Argentí d'Osona	Altres
Torelló	Associació Cultural i Artística GEA	Cultural
Torelló	Torelló Associació Cultural	Cultural
Torelló	Comissió Organitzadora de Reis de Torelló	Cultural-festiva
Torelló	Programa Icària	Benèfica
Torelló	Grup Actiu de Torelló GAT	Cultural
Torelló	Sagrats Cors Atlètic Montserrat Futbol Club	Esportiva
Torelló	Societat de Caçadors de Torelló	Esportiva
Torelló	Societat Ocellaire Barri de Montserrat	Esportiva
Torelló	Patronat Municipal del Teatre Cirvianum	Cultural
Torelló	Tenis Taula Torelló	Esportiva
Torelló	PIOC (Promocions i Organitzacions Culturals)	Cultural
Torelló	Torelló Esquí Club	Esportiva
Torelló	Xerraires	Cultural
Torelló	Coral Cervià	Cultural
Torelló	Escola de Música	Altres
Torelló	Agrupació Escolta Compte Jofre i Verge de Rocaprevera	Esplai Juvenil
Torelló	Penya Barcelonista	Altres
Torelló	Societat Ocellaire de Torelló	Esportiva
Torelló	Grup SSS... de Teatre	Cultural
Torelló	Comissió Parroquial Santuari Rocaprevera	Altres
Torelló	Cor de la Parròquia de la Mare de Déu de Montserrat	Cultural
Torelló	Cor del Santuari de Rocaprevera	Cultural
Torelló	Festival Internacional Cinema de Muntanya	Cultural
Torelló	Radio Ona	Altres

Municipi	Entitat	Tipologia
Torelló	Grup Carrossaire Els Pescallunes	Cultural-festiva
Torelló	Parròquia de Montserrat	Altres
Torelló	Hanbol Torelló	Esportiva
Torelló	Ludoteca Torelló	Esplai Juvenil
Torelló	Natació Club Torelló	Esportiva
Torelló	Nou 69 Teatre	Cultural
Torelló	Osona amb els Nens	Benèfica
Torelló	Pabordes de Rocaprevera	Cultural-festiva
Torelló	Paparazzi, grup musical	Altres
Torelló	Parroquia de Sant Feliu	Altres
Torelló	Fundació d'Ancians de Sant Feliu de Torelló	Altres
Vidrà	Comissió de Festes Vidrà	Cultural-festiva
Vidrà	Colla Gegantera Vidrà	Cultural-festiva
Vidrà	Club Esportiu Malitrau	Esportiva
Vidrà	Associació de Caçadors Puigsacalm	Esportiva

Taula 3.5.3.
Entitats de la Vall del Ges, Orís i Bisaura agrupades per tipologies

ENTITATS CULTURALS	
Festival Internacional Cinema de Muntanya	Torelló
Cor de la Parroquia de la Mare de Déu de Montserrat	Torelló
Artesquiú	Montesquiú
Associació Cultural Jocs Florals	Montesquiú
Grup Actiu de Torelló GAT	Torelló
PIOC (Promocions i Organitzacions Culturals)	Torelló
Grup de Puntaires Vall del Ges	Torelló
Grup SSS... de Teatre	Torelló
Patronat Municipal del Teatre Civianum	Torelló
Associació Cultural Gombau de Besora	Sant Quirze de Besora
Agrupació fotogràfica de Sant Pere	Sant Pere de Torelló
Coral Lloriana	Sant Vicenç de Torelló
Associació Artística i Cultural Gabarrots	Torelló
Agrupació Teatral Bellmunt	Sant Pere de Torelló
Associació Casal Català La Desperta	Torelló
Associació Cultural Andalus de Torelló	Torelló
Associació Cultural Gombau de Besora	Sant Quirze de Besora
Puntaires de Sant Vicenç	Sant Vicenç de Torelló
Associació Cultural i Artística GEA	Torelló
Club d'Història Local	Sant Quirze de Besora
Associació d'Estudis Torellonencs	Torelló
Puntaires Lloriana	Sant Vicenç de Torelló
Coral Lloriana Jove	Sant Vicenç de Torelló
Associació fotogràfica Torelló	Torelló
Nou 69 Teatre	Torelló
Agrupació Cultural Sant Vicenç de Torelló	Sant Vicenç de Torelló
Cor del Santuari de Rocaprevera	Torelló
Coral Cervià	Torelló
Xerraires	Torelló
Torelló Associació Cultural	Torelló
Associació Cultural Deixebles de Sant Feliu	Torelló

ENTITATS CULTURAL-FESTIVES	
Associació de Veïns de la Urbanització de Can Branques	Orís
Grup Carrossaire Els Pescallunes	Torelló
Agrupació Sardanista de Torelló	Torelló
Comissió de Festes de Borgonyà	Sant Vicenç de Torelló
Comissió de Caramelles	Sant Vicenç de Torelló
Geganterers de Vilaseca	Sant Vicenç de Torelló
Comissió Organitzadora de Reis de Torelló	Torelló
Colla de Carnaval de Sant Vicenç	Sant Vicenç de Torelló
Comissió de Festes de Sant Vicenç	Sant Vicenç de Torelló
Comissió de Festes de Vilaseca	Sant Vicenç de Torelló
Colla Gegantera	Sant Vicenç de Torelló
Comissió de Fester Carrer de Sant Josep	Torelló
Grallers de la Colla Gegantera	Torelló
Pabordes de Rocaprevera	Torelló
Colla Gegantera de Torelló	Torelló
Colla de Carnaval de Borgonyà	Sant Vicenç de Torelló
Comissió de Festes Veinat J. Martorell i la Cabanya	Torelló
Agrupació Pessebrista	Sant Quirze de Besora
Colla Gegantera Vidrà	Vidrà
Comissió de Festes Sant Quirze	Sant Quirze de Besora
Comissió de Festes Vidrà	Vidrà
Comissió de Festes de Santa Maria de Besora	Santa Maria de Besora
Ballabisaura	Sora
Comissió de Focs de Sant Joan	Montesquiu
Comissió de Festes de Sora	Sora
Sardanes	Sant Pere de Torelló
Amics de la Sardana	Sant Quirze de Besora
Patronat de la Vellesa	Montesquiu
Amics de la Placeta	Montesquiu
Centre	Sant Quirze de Besora
Comissió de Festes de la Farga	Montesquiu
Comissió de Festes de Montesquiu	Montesquiu
Agrupació Cívica i Cultural del Bisaura	Sant Quirze de Besora
Secció Teatre La Vall del Bisaura	Sant Quirze de Besora
Comissió de Reis	Sant Pere de Torelló
Comissió de Pastorets	Sant Vicenç de Torelló
Comissió de Festes de Sant Pere de Torelló	Sant Pere de Torelló
Colla Gegantera	Sant Pere de Torelló
Casal Cultural i Recreatiu	Sant Pere de Torelló
Secció Teatre Infantil i Juvenil Els Quirzets	Sant Vicenç de Torelló
Associació de Veïns de la Riera	Sant Pere de Torelló
Desperta	Sant Pere de Torelló
Agrupació Pessebrista	Sant Pere de Torelló
Comissió de Festes d'Orís	Orís
Agrupació Sardanista	Sant Pere de Torelló
ENTITATS ESPORTIVES	
Futbol Sala del Bisaura	Sant Quirze de Besora
Tenis Taula Torelló	Torelló
Club Excursionista Sant Quirze	Sant Quirze de Besora
Club Petanca Sant Quirze	Sant Quirze de Besora
Club Tennis Sant Quirze	Sant Quirze de Besora
Societat Ocellaire de Torelló	Torelló

Societat Ocellaire Barri de Montserrat	Torelló
Hanbol Torelló	Torelló
Colla del Senglar	Sant Quirze de Besora
Agrupament Excursionista La Colla del Castell	Sant Vicenç de Torelló
Sagrats Cors Atlètic Montserrat Futbol Club	Torelló
Agrupació Escacs	Sant Pere de Torelló
Natació Club Torelló	Torelló
Societats de Caçadors El Castell	Sant Vicenç de Torelló
Societat de Caçadors Sant Quirze i Montesquiu	Sant Quirze de Besora
Unió Esportiva Sant Quirze	Sant Quirze de Besora
Societat de Caçadors de Torelló	Torelló
Societat d'Ocellaires Pinsans	Sant Pere de Torelló
Agrupació Excursionista Serragrenyada	Sant Pere de Torelló
Associació de Caçadors	Orís
C.D. Borgonyà	Sant Vicenç de Torelló
Agrupació Escacs	Sant Pere de Torelló
Futbol Base Sant Vicenç	Sant Vicenç de Torelló
Unió Esportiva Sant Vicenç	Sant Vicenç de Torelló
Bisaura Club Esquí	Sant Quirze de Besora
Societat de Caçadors Bellmunt	Sant Pere de Torelló
Torelló Esquí Club	Torelló
Societat de Pescadors Esportius	Sant Pere de Torelló
Agrupació Ocellaire	Sant Vicenç de Torelló
UE Santperenca	Sant Pere de Torelló
Club Patí Lloriana	Sant Vicenç de Torelló
Club Tennis Torelló	Sant Vicenç de Torelló
Centre Excursionista	Sant Vicenç de Torelló
Tennis Taula Sant Quirze	Sant Quirze de Besora
Motor Club Puig de les Àguiles	Sant Pere de Torelló
Comissió Petanquera	Montesquiu
Club Futbol Vall del Ges	Torelló
Club de Futbol Torelló	Torelló
Club Escacs Torelló	Torelló
Associació de Pesca del Bisaura	Sant Quirze de Besora
Club Esportivo Montesquiu	Montesquiu
Club Billar Torelló	Torelló
Club Petanca Barri de Montserrat	Torelló
Club Atlètic Ges de Torelló	Torelló
Club Ciclista Torelló	Torelló
Cursa Castell de Montesquiu	Montesquiu
Centre Excursionista Torelló	Torelló
Associació de Pescadors Esportius de Torelló	Torelló
Societat de Caçadors	Montesquiu
Associació Esportiva Karate Rocky Ryu	Torelló
Club Patí Lloriana	Sant Vicenç de Torelló
Club Basquet Torelló	Torelló
Associació de Caçadors Puigsacalm	Vidrà
Colla del Senglar	Santa Maria de Besora
Futbol Sala del Bisaura	Sant Quirze de Besora
Bisaura Mushing	Sant Quirze de Besora
Club Esportiu Malitrau	Vidrà
Club Voleibol Torelló	Torelló
Club de Vol Lliure Esparvers d'Osona	Torelló

Associació de Pesca del Bisaura	Santa Maria de Besora
Club Tenis Torelló	Torelló
ENTITATS D'ESPLAI JUV ENIL	
Agrupació Escolta Compte Jofre i Verge de Rocaprevera	Torelló
Escoltes de Sant Pere de Torelló	Sant Pere de Torelló
Animació i Activitats l'Escletxa	Sant Quirze de Besora
Agrupació Escolta Mestral	Sant Pere de Torelló
Ludoteca Torelló	Torelló
ENTITATS BENÈFIQUES	
Associació Osona Contra el Càncer	Torelló
Grup de Càrites	Sant Quirze de Besora
Associació Espanyola contra el Càncer	Sant Quirze de Besora
Programa Icària	Torelló
Osona amb els Nens	Torelló
ALTRES ENTITATS	
Associació de Veïns de Borgonyà	Sant Vicenç de Torelló
Associació de Veïns Carrer Nou - La Creu	Torelló
Associació de Veïns del Barri de Montserrat	Torelló
Associació de Radioaficionats Vall del Ges	Torelló
Associació de Veïns de Borgonyà	Sant Vicenç de Torelló
Ass. de Fotògrafs Profess. De Comarques de Catalunya	Torelló
Associació de la Tercera Edat Sant Quirze de Besora	Sant Quirze de Besora
Residència d'Avis Obra de Maria	Sant Quirze de Besora
Viu el Parc	Montesquiú
Escola de Música	Torelló
Sant Pere Televisió	Sant Pere de Torelló
Associació Gent Gran en Marxa	Torelló
Associació Amics de Bellmunt	Sant Pere de Torelló
Casal de la Gent Gran de Borgonyà	Sant Vicenç de Torelló
Plataforma Antiincineradora de la Vall del Ges	Sant Vicenç de Torelló
Associació Amics del Ferrocarril de la Vall del Ges	Torelló
Associació de Productors de la Patata del Bufet d'Orís	Orís
Casal de la Gent Gran de Sant Vicenç	Sant Vicenç de Torelló
Club de Rol Caos Mongers	Torelló
Comissió Parroquial Santuari Rocaprevera	Torelló
Veïns del Carrer del Pont i de la Plaça Major	Sant Quirze de Besora
Comissió Mercat del Trasto	Torelló
Revista El 855	Sant Quirze de Besora
Veïns del Barri de Sora	Sant Quirze de Besora
Amics del Bisaura	Sant Quirze de Besora
Penya Barcelonista	Torelló
Casal Argentí d'Osona	Torelló
Paparazzi, grup musical	Torelló
Emisora Municipal	Montesquiú
Parroquia de Sant Feliu	Torelló
Parroquia de Montserrat	Torelló
Radio Ona	Torelló
Penya Barcelonista del Bisaura	Sant Quirze de Besora
Consell Parroquial de Sant Quirze	Sant Quirze de Besora
Biblioteca Popular Pompeu Fabra	Sant Quirze de Besora
Fundació d'Ancians de Sant Feliu de Torelló	Torelló
Associació de la Gent de Besora	Santa Maria de Besora

